

Lessuggesties voor groep 6 t/m 8

Op dinsdag 23 januari 2025 is het Internationale Dag van het Handschrift. Dat is ook de start van de Nationale Week van het Handschrift van 20-24 januari 2025. Deze lesbrief van het Platform Handschriftontwikkeling geeft suggesties rond het motto 'Schrijven loopt uit de hand, én verbindt! Iedereen kan en mag deze lessuggesties naar eigen inzicht inzetten.

Schrijven loopt uit de hand, én verbindt!

Om te beginnen

Het motto 'Schrijven loopt uit de hand' kan verschillende dingen betekenen, bijvoorbeeld:

- positief: 'neemt een grote vlucht, slaat aan'
- kritisch: 'niet meer onder controle'
- schrijftechnisch: als fijnmotorisch doorgaande beweging

De nadere omschrijving van het motto komt neer op: escaleren, erger worden, verergeren, verharden, onvoorspelbaar.

Volgens Van Dale is het afgeleid van de plattere uitdrukking (uit de 16^e eeuw): uit de klauw lopen! Verder verwijst 'verbindt' naar het communicatieve aspect van het immateriële erfgoed 'handschrift', dat afstand en tijd overbrugt, en bij voorkeur in 'verbonden' schrift (lopend, cursief) tot uiting komt.

Activiteit 1

Op het bord staat het motto: *Schrijven loopt uit de hand, én verbindt!* (spreken, luisteren, schrijven). Vertel je groep, dat het op 23 januari de Internationale Dag en de Nationale Week van het Handschrift is, met dit jaar het op het bord geschreven motto. Inventariseer hoe dit motto zoal wordt opgevat en laat ieder de samen bepaalde trefwoorden opschrijven.

Activiteit 2

Ga samen na wat je met de trefwoorden kunt gaan doen - alleen, met ander, samen (creatief denken).

Activiteit 3 – suggesties voor de vervolgactiviteit

Hierna volgen meerdere suggesties om - naar keuze *samen*, per *tweetal* of *tafelgroep* - met het motto aan het werk te gaan. Bij de vermelde activiteiten is getracht om er verschillende vak- en leergebieden bij te betrekken. Het schrijven met de hand kan immers op véél fronten van pas komen.

- In tweetallen op **rijm** een dialoog laten bedenken en opschrijven rond het motto (poëzie).
- Laat een **haiku** bedenken rond 'verbinden'
3 regels met resp. 5-7-5 lettergrepen; bijv. *Wat is een brief gaaf – Als je die schrijft met de hand – Handschrift verbindt je!* (poëzie)
- Kies, bedenk zelf of samen, een **pangram**, en schrijf die driemaal, op – zo netjes mogelijk, vereenvoudigd, sierlijk. In het Nederlands of in het Engels?
De snelle bruine vos springt over de luie hond.
The quick brown fox jumps over the lazy dog (taalschat)

- Laat elke leerling tijdens een klassikale les een **pantoum** schrijven (taal) (zie verderop)
- Hoeveel bestaande **woorden** kun je halen uit 'verbindt'? (wij vonden er 23!) (taalschat)
- Verzamel enkele handschriften van verschillende **generaties**, bijv. ouders, grootouders. Waarin verschillen ze, wat verbindt ze? (schriftgeschiedenis)
- Verzamel enkele handschriften van heel **vroeger**, bijv. 15^e, 17^e, 19^e eeuw. Waarin verschillen ze, wat verbindt ze? (schriftgeschiedenis)
- Welke voor- en nadelen hebben **blokletterschrift en verbonden schrijffletterschrift** volgens ons? (kritisch denken)
- Hoe kunnen we anderen '**verbinden**' met wat wij met dit motto hebben gedaan en hebben beleefd? (communicatie, bijv. weeksluitingsviering, digitale nieuwsbrief, ouderavond)

Veel plezier gewenst met dit zo veelzeggende motto!

Mogen wij als 'verbindende' tegenprestatie iets over jullie gekozen activiteiten vernemen?
Graag naar: info@handschriftontwikkeling.nl

Platform Handschriftontwikkeling/D.S.

Bijlage pantoum

Voorbeeld pantoum:

1. Ik heb voor m'n verjaardag een prachtpen gekregen!
2. Ik zit in m'n eigen kamer waar de cv lekker brandt.
3. Ik hoor buiten kinderstemmen en kijk uit op kalende bomen.
4. Met plezier pak ik m'n vulpen, haal de dop eraf en schuif die op het uiteinde.

5. Ik zit in m'n eigen kamer waar de cv lekker brandt.
6. Er komt een heerlijk, ontspannen gevoel over me.
7. Met plezier pak ik m'n vulpen, haal de dop eraf en schuif die op het uiteinde.
8. Nu het schrijfblok er nog bij en ... dán wordt het féést!

9. Er komt een heerlijk, ontspannen gevoel over me.
10. Wat is er fijner dan hier te zijn, samen met m'n nieuwe vulpen.
11. Nu het schrijfblok er nog bij en ... dán wordt het féést!
12. Daar kan ik me nu al op verheugen.

13. Wat is er fijner dan hier te zijn, samen met m'n nieuwe vulpen.
14. Iets fijners kan ik me niet voorstellen.
15. Dat je je daar zó op kan verheugen!
16. Heel wat anders dan zo'n klodderbalpen.

17. Iets fijners kan ik me gewoon niet voorstellen.
18. Ik hoor buiten kinderstemmen en kijk uit op kalende bomen.
19. Heel wat anders dan zo'n klodderbalpen.
20. Ik heb voor m'n verjaardag een prachtpen gekregen!

Volg het schema van deze 20 stappen: (mag ook in 5 x 4 regels voor meer overzicht)

1. Ik ... (maak een zin die met 'Ik' begint en noem er je kernwoord in)
2. Ik ... (beschrijf waar je nu bent)
3. Ik ... (beschrijf wat je om je heen ziet)
4. (beschrijf wat er gebeurt in verband met je kernwoord)
5. is gelijk aan regel 2
6. geef je gevoel aan over regel 2: wat doet dit met je?
7. is gelijk aan regel 4
8. geef je reactie op regel 7
9. is gelijk aan regel 6
10. geef je gevoel aan over regel 2: wat doet dit met je?
11. is gelijk aan regel 8
12. hoe is dat?
13. is gelijk aan regel 10
14. hoe voelt dat?
15. is gelijk aan regel 12
16. wat is je reactie daarop?
17. is gelijk aan regel 14
18. is gelijk aan regel 3
19. is gelijk aan regel 16
20. is gelijk aan regel 1